

Vergaderjaar 2012–2013

29 893

Veiligheid van het railvervoer

Nr. 136

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 3 oktober 2012

Op 30 juni 2011 heb ik het convenant Actie Koperslag ondertekend met ProRail, de politie, het Openbaar Ministerie en de metaalverwerkingsbranche MRF. Ook TenneT heeft zich hierbij aangesloten, hetgeen formeel zijn beslag kreeg met de ondertekening van het convenant door TenneT op 28 maart 2012. Oogmerk van het convenant is het toenemende probleem van koperdiefstallen gezamenlijk te bestrijden. Over de voorgenomen maatregelen is uw Kamer bij brief van 30 juni 2011 geïnformeerd (Kamerstukken II, 2010–2011, 29 893, nr. 123). Met de convenantpartners zijn deze maatregelen in 2011 uitgewerkt in een actieplan en is gestart met de uitvoering van de maatregelen.

Actie Koperslag richt zich primair op sectoren waar koperdiefstal tot gevaarlijke situaties kan leiden, zoals op het spoor en het hoogspanningsnet. Op het spoor kan koperdiefstal leiden tot vertragingen of botsingen en tot elektrocutiegevaar voor werkers op de baan. Door diefstal op het hoogspanningsnet kunnen regio's zonder stroom komen te zitten en ontstaat er risico op elektrocutie bij burgers en medewerkers van TenneT.

Kern van de aanpak vormt het vergroten van de pakkans van koperdieven en hun adequate berechting. Daarbij gaat het deels om preventieve maatregelen, zoals de beveiliging van koper met synthetisch DNA (SDNA), en deels om repressieve maatregelen, zoals het vergroten van de heterdaadkracht door gerichte inzet op risicolocaties, het optimaliseren van de informatiepositie door het aangifteproces te verbeteren en de bestrijding van heling door de invoering van de legitimatieplicht. Bovendien wordt tijdens de strafrechtelijke vervolging meer rekening gehouden met de gevaarzetting die koperdiefstal kan veroorzaken.

In deze brief informeer ik u over de resultaten tot nu toe. In de bijlage is per convenantmaatregel de voortgang in de uitvoering opgenomen 1).

Doelstelling

Doelstelling van Actie Koperslag is het aantal geregistreerde koperdiefstallen met gevaarzetting bij ProRail en TenneT met 50% te verlagen in de periode 2012–2014 en de pakkans van koperdieven met een kwart te verhogen in dezelfde periode ten opzichte van 2011. In dat jaar bedroeg het aantal (pogingen tot) koperdiefstallen bij TenneT 64 en bij ProRail 516. Er werden 23 verdachten van diefstal op en rond het spoor aangehouden, zodat de pakkans dat jaar bijna 4,5% bedroeg. Voor diefstallen bij TenneT zijn over 2011 geen gegevens over de pakkans bekend, omdat deze niet separaat door de politie zijn bijgehouden. Na de aansluiting van TenneT bij de Actie Koperslag is hiervoor een aparte voorziening getroffen.

Resultaten

Bij TenneT bedroeg het aantal koperdiefstallen gedurende de eerste zes maanden van 2012 32. Het maandgemiddelde blijft daarmee gelijk ten opzichte van 2011. Op het spoor zijn in het eerste halfjaar van 2012 221 koperdiefstallen gepleegd, hetgeen neerkomt op een gemiddelde van bijna 37 per maand. In het eerste half jaar van 2011 zijn 258 diefstallen gepleegd, wat neerkomt op een gemiddelde van 43 per maand. Ook over geheel 2011 bedroeg het maandgemiddelde 43. Ten opzichte van 2011 is in de eerste helft van 2012 sprake van een afname van het maandgemiddelde met ongeveer 14%. Bij de koperdiefstallen op het spoor wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds (zeer) kritische wissels waarbij diefstal een veiligheidsrisico oplevert, en anderzijds de gewone wissels die geen gevaar opleveren maar wel leiden tot vertragingen. Sinds september 2011 is het aantal koperdiefstallen van (zeer) kritische wissels dat risico op botsingen van treinen met zich meebrengt, vergaand gereduceerd.

Diefstal van «gewone» wissels blijft echter een probleem, vanwege de economische schade en de maatschappelijke overlast die treinvertragingen tot gevolg hebben; tot en met juni 2012 bedroegen die bijna 350 uur, tegenover 297 uur over heel 2011. De toename van het aantal vertragingen in 2012 is veroorzaakt door een vijftal incidenten waarbij detectiekabels zijn weggeknipt. In voorgaande jaren werden deze kabels zelden gestolen. De diefstal van deze kabels leidt ertoe dat er sneller vervolgstoringen ontstaan (bijvoorbeeld bij overwegen), waardoor er uit veiligheidsoverwegingen niet of slechts langzaam gereden mag worden. Hierdoor ontstaan meer dan in andere situaties vertragingen op het spoor.

In de eerste helft van 2012 zijn 13 verdachten van koperdiefstal (vooral op het spoor) aangehouden. De pakkans is daarmee gestegen van bijna 4,5% in 2011 naar iets meer dan 5% in de eerste helft van 2012. Vooral daar waar koperdieven opgepakt worden, neemt het aantal diefstallen in de omgeving sterk af.

Het is nog te vroeg om aan deze cijfers harde conclusies te verbinden over de resultaten die geboekt zijn. We zullen de strijd tegen koperdiefstal onverminderd met kracht gezamenlijk moeten voortzetten. Besloten is de oorspronkelijke looptijd van het convenant Actie Koperslag tot 1 oktober 2012 te verlengen tot 31 december 2013. Weliswaar is het aantal koperdiefstallen met gevaarzetting – het primaire oogmerk van Actie Koperslag – substantieel teruggedrongen, maar dat geldt niet voor de categorie

«overige diefstallen», die met name op het spoor veel ongemak met zich meebrengen. Ook het verder verbeteren van de pakkans van koperdieven is een reden om de convenantsperiode te verlengen.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

1) Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer